

Adnan TÜRKDAMAR
Niğde Vali Yardımcısı

BAĞIMLILIKLA MÜCADELE VE MÜLKİ İDARE

Bu makalede bağımlılığın ne olduğu, bağımlılığın tedavisi ve bağımlılıkla mücadele anlatılacaktır. Öznemiz: **sigara, alkol, kumar, madde ve teknoloji** bağımlılığı.

1. BAĞIMLILIK NEDİR?

Bağımlılık, bir nesneye, kişiye ya da bir varlığa duyulan önlenemez istek veya bir başka iradenin tahakkümü altına girme durumu, kişinin kullandığı madde üzerindeki kontrolünü kaybetmesi ve o maddeyi kullanmadan hayatını devam

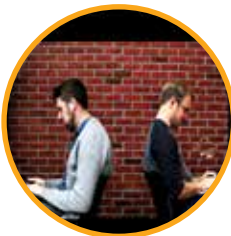
ettirememeye başlaması, bir şeyin kişiye zarar vermesine rağmen kullanmaya devam etmesi olarak tanımlayabiliriz.

Fiziksel bağımlılık, kullanılan maddeye karşı bir adaptasyon gelişmesine bağlı olarak maddenin varlığına karşı duyulan fizyolojik bir istektir.

Ruhsal bağımlılık ise kişinin duygusal ya da kişilik yapısı gereği, gereksinimlerini tatmin etme/giderme amacı ile o maddeye düşkünlüğüdür. Sigara, alkol, kumar, uyuşturucu ve teknoloji bağımlılığı tedavi gerektirir.

Bağımlılık ciddi bir hastalıktır. Bağımlılığa ilişkin beyinde birçok nöro kimyasal, nöro fizyolojik değişimler saptanmıştır. Günlük yaşamın zorlukları ile baş etmede zorlanma; sınav kaygısı; içindeki boşluk duygusunu dolduramama; gelecekle ilgili aşırı kaygılar; utanç, öfke, değersizlik, başarısızlık gibi duygularla yüzleşmek yerine kaçma durumlarında bağımlılık sürecine girme riski vardır.

Bağımlılık kişinin bedensel, ruhsal ve sosyal hayatını olumsuz etkiler. **Toplumun felaketi** sayılabilecek ba-

Bağımlılık tedavisinde hekimlerin olduğu kadar, öncelikle ebeveyn olmak üzere, akran, öğretmen, aile büyükleri, iş arkadaşlarının yükümlülükleri ve sorumlulukları vardır.

ğimlilikleri engellemek ancak iyi bir koruyucu halk sağlığı yaklaşımıyla mümkün olur.

2. BAĞIMLILIK TEDAVİSİ

Bağımlılık tedavisinde hekimlerin olduğu kadar, öncelikle ebeveyn olmak üzere, akran, öğretmen, aile büyükleri, iş arkadaşlarının yükümlülükleri ve sorumlulukları vardır. Tedavi belirli şemaları ve ilkeleri içeren kapsamlı bir protokol ile sağlanabilir.

Bağımlı kişiler bağımlılığın bir hastalık olduğunu kabul eder ve hastalıklarda uyulması gereken kurallar olduğunu bilirlerse tedaviye uymaları artmaktadır. Kişinin, ailenin ve akranların olduğu kadar tüm toplumun duyarlı olması gerekmektedir.

Nitelikli ilişki, iletişim, anlayış, sorunlarına destek olma, sevgi, din-

leme, samimi arkadaşlık, sanata, spora, müziğe ve tabiata bağlılık, muhabbet, sohbet, dertleşme vs. hasılı hayatla ilgili her şey bağımlılık tedavisinde hem önleyici hem koruyucu olarak önem arz etmektedir.

3. BAĞIMLILIKLA MÜCADELE

Tarihte İstanbul'un Fethi, Reform-Rönesans, aydınlanma çağı, Haçlı Seferleri, büyük harplerin başlaması, İmparatorlukların dağılması, devrimler, inkılaplar, fetret dönemleri, bilimsel icatlar, buharlının bulunuşu gibi dönüm noktaları vardır.

2017/23 sayılı Başbakanlık Genelgesi de yukarıda sayılanlar kadar olmasa da yönetim anlayışında bir şeylerin başlangıcı olsa gerek. Teknoloji bağımlılığının sigara, uyuşturucu, kumar gibi zararlı kategoriye alınması, ilk çıktığında adeta kutsallaştırılan, putlaştırı-

lan bilgisayarın, günümüzde istihbarat örgütlerinin elinde nasıl da ölümcül bir silaha dönüştüğünün yönetim tarafından görülmesi önemli bir anlayış değişikliği olsa gerektir.

Nesillere yapılan en sistematik, şeytani, sinsi ve yok edici saldırılardan **teknoloji bağımlılığı**, sonunda Devletimiz tarafından kabul edildi. Sigara, alkol, kumar ve uyuşturucu gibi en tehlikeli gayr-i insani bir bağımlılık statüsüne alındı.

Diğer bağımlılıklarla yapıldığı gibi bundan böyle internet bağımlılığı ile de en üst düzeyde mücadele edilecek. 2017/23 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Başbakan Yardımcısı ve tütün ve tütün mamülleri ile mücadelenin ülkemizdeki başlatıcısı olan Recep Akdağ başkanlığında **Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu** kuruldu.

Sağlık Müdürlüklerinin yanında Milli Eğitim Rehberlik ve Araştırma Müdürlükleri, Rehberlik öğretmenleri ve Müftülükler, Yeşilay bu mücadelede merkezi konumdalar.

İllerde ise mücadele **Valiler** başkanlığında kurulan ve tüm tarafların yer aldığı kurul tarafından yürütülecek. Kurullarda kurumlar, üniversite, konuyla ilgili STK'lar, mahalli idareler ve medya yer almaktadır.

Sekreteryasını Sağlık Müdürlüğünün yapacağı söz konusu kurullar iki ayda bir **Vali** başkanlığında toplanmak zorunda. Yüksek Kurulun hazırlayacağı Eylem Planı ile eşgüdümlü iller de eylem planı hazırlayacak.

Sağlık Müdürlüklerinin yanında Milli Eğitim Rehberlik ve Araştırma Müdürlükleri, Rehberlik öğretmenleri ve Müftülükler, Yeşilay bu mücadelede merkezi konumdalar.

Bağımlılıkla Mücadelede görev alacak kişilerin tehlikenin farkında, davaya inanmış, bir şeyler yapmaya çalışan, yok edilen nesli gördükçe

çaresizlikten içi sızlayan, sessiz çığlık atmak isteyip atamamış, burnunun direği sızlamış belki de gözyaşı dökmüşlerden olması mücadeleyi anlamlı hale getirecektir.

Aksi halde kurullar, komisyonlar, toplantılar, eylem planları, genelgeler, yönergeler hepsi tamam. Şayet misyoner ruh olmazsa çok toplanılır, dağılınır. Bütün bunlar insanlar için yük olmaya, tekrara, usanç vermeye başlayabilir.

Bağımlılıkla mücadelede belki de milli eğitim müfredatının yeniden yazılmasından, **test** stresinden kurtarıcı, muhakeme, analiz-sentez yeteneğini geliştirici münazaralar, kompozisyon, makale ve kitap yazma, resim ve müzik veya sosyal becerileri geliştirici alanlara ve bilimsel icatlara ağırlık verme gibi arayışlara girilmeli.

Kentler yeniden kurulmalı. Avlulu evler olmalı. Aileler çekirdek anlayıştan kurtarılmalı. Büyükler imkânlar ölçüsünde yakın olmalı. Koşuşturma yerine sükûnet önemli olmalı. Tevekkül, kanaat öğrenilmeli. Başarı hırsının yerine mutluluk, huzur anlayışı hâkim olmalı. Fedakarlık, yardım, diğergamlık önceliğimiz olmalı. İnsanlar birbirlerinin dertleriyle dertlenmeli, mutluluklarıyla mutlu olmalı. Selamlaşma, sohbet, muhabbet önemli olmalı.

Can ve mal güvenliğinden toplumun huzur ve sükûnuna, suç ve suçlu ile mücadelenin orman yangınlarına, deprem-çığ ve sel gibi doğal afetlerde devlet aygıtını harekete geçirmekten mahalli hizmetlerin iyi yürütülmesine, sağlıktan eğitime, tarım ve hayvancılıktan ulaşım kadar halkın her türlü sorunu ve derdiyle ilgilenmek durumunda olan **Valiler bir neslin yok edilmesi** tabii ki seyirci kalamazlar. Dünya egemenlerinin nesilleri yok etmek amacıyla kullandıkları uyuşturucular, teknoloji, kumar, alkol gibi bağımlılık yapan illetlerle mücadele, artık memleketimizin acil meselesi olduğundan illerde **Valilerimizin** öncelikli görevleri arasında.

Valilerimiz, her kesimin rol aldığı mücadele ekibinin başı ve orkestra şefi. Eylem planının yürütücüsü. Takipçisi.

İllerde, zabıta tarafından alkol, kumar, madde gibi üç ayrı alanda yapılan mücadelenin ve halk sağlığı tarafından sigarayla yapılan mücadelenin yanına teknoloji bağımlılığını da katıp, ilgili STK'ları ve diğer kurumları da mücadelenin içine katmak ve **Valinin** yönetim kabiliyetine vermek bu alanda yapılabilecek en rasyonel adım olsa gerektir.

Valilerimizin diğer tüm görevlerinde olduğu gibi bu seferberlikten de yüz akıyla çıkacağından eminim.

